

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. K.

przeciwko A. A.

o ustalenie istnienia stosunku pracy i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 października 2017 r.,

zażalenia wnioskodawcy na wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w [...]

z dnia 9 marca 2017 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt. 1 i sprawę w tym zakresie
przekazuje Sądowi Okręgowemu w [...] do ponownego
rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 19 maja 2016 r., w sprawie z powództwa M. K. przeciwko A. A. o ustalenie istnienia stosunku pracy i zapłatę: 1/ ustalił, że strony łączyła umowa o pracę na czas określony od dnia 22 czerwca 2013 r. do dnia 1 lutego 2014 r., a powód był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika budowlanego z wynagrodzeniem przez pierwsze dwa miesiące zatrudnienia 6 euro

za godzinę, a od sierpnia 2013 r. do 1 lutego 2014 r. z wynagrodzeniem 7 euro na godzinę, stosunek pracy ustał na skutek oświadczenia pozwanego pracodawcy o jego wypowiedzeniu z zachowaniem okresu wypowiedzenia, który upłynął w dniu 1 lutego 2014 r., oraz że miejscem świadczenia pracy były Niemcy, 2/ zobowiązał pozwanego do wystawienia powodowi świadectwa pracy, 3/ zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.000 złotych tytułem wynagrodzenia za pracę oraz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, 4/ oddalił powództwo co do zapłaty kwoty 4.884,94 złotych tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia na skutek ciężkiego naruszenia obowiązków przez pracodawcę, zapłaty kwoty 10.518,39 złotych tytułem diet przysługujących za pobyt w Niemczech oraz 5/ orzekł o kosztach procesu.

Natomiast Sąd Okręgowy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 9 marca 2017 r. po rozpoznaniu apelacji obu stron uchylił zaskarżony wyrok w punktach 3 i 5 i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu (punkt 1), a w pozostałym zakresie oddalił apelację (punkt 2).

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji niedostatecznie uzasadnił sposób wyliczenia zasądzonej w punkcie 3 wyroku kwoty 12.000 zł, ze względu „na brak wskazania, jakie czynniki wpłynęły na taki a nie inny wymiar wynagrodzenia oraz brak wskazania w oparciu, o jaką walutę wynagrodzenie to zostało przeliczone i ewentualnie, jaki kurs walutowy stanowił podstawę ustalenia kwoty wynagrodzenia”, co uniemożliwia dokonanie kontroli merytorycznej zasadności rozstrzygnięcia w tej kwestii. Ponadto lakoniczne motywy rozstrzygnięcia uniemożliwiały apelacyjną weryfikację orzeczenia Sądu Rejonowego. Dodatkowo orzeczenie w przedmiocie kosztów sądowych zawarte w punkcie 5 zaskarżonego wyroku nie obejmuje „dalszych kwoty 495,90 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za pierwszą instancję i postępowanie apelacyjne od wyroku częściowego”. Takie okoliczności uzasadniały według Sądu Okręgowego uchylenie zaskarżonego wyroku w punktach 3 i 5 i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

W zażaleniu powód zarzucił naruszenie art. 386 § 2 i 4 k.p.c. przez wydanie wyroku kasatoryjnego, podczas gdy „w toku rozpoznawania sprawy przed sądem *a quo* nie zaszła nieważność postępowania i rozpoznana została istota sprawy, a wydanie wyroku przez sąd *ad quem* nie wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości”. W konsekwencji Sąd drugiej instancji „był zobligowany do wydania orzeczenia merytorycznego, a uchylenie wyroku było niedopuszczalne”. Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie punktu 1 wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznawania, a ponadto zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się oczywiście uzasadnione, albowiem sąd drugiej instancji ma bezwzględny i bezwarunkowy obowiązek merytorycznego orzekania na podstawie materiału dowodowego zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.), chyba że sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.). W przedmiotowej sprawie żadna z takich „nadzwyczajnych” okoliczności nie wystąpiła, zwłaszcza że wcześniej już raz Sąd drugiej instancji wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015 r. uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W każdym razie uchylenie zaskarżonego wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c.) było niedopuszczalne i wykluczone z powodu wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zastrzeżeń do sposobu miarkowania zasądzonych roszczeń na podstawie art. 322 k.p.c. (w związku z art. 151 § 1 i art. 151¹ k.p.). Jeżeli Sąd drugiej instancji ma potencjalne odmienne rozumienie jurysdykcyjnych dyspozycji procesowych z art. 322 k.p.c., to Sąd powinien poczynić potrzebne mu dodatkowe ustalenia w spornym zakresie oraz samodzielnie ocenić je z punktu widzenia przepisów prawa materialnego i procesowego (art. 322 i 382 k.p.c. w związku z art. 151 § 1 i art. 151¹ k.p.). Konkretnie rzecz ujmując, uchylenie zaskarżonego

wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji jest niedopuszczalne według art. 386 § 6 k.p.c., jeżeli sporna pozostaje tylko wykładnia prawa i/lub prawidłowe zastosowanie przepisów prawa materialnego lub procesowego. W konsekwencji Sąd drugiej instancji miał i ma jurysdykcyjny obowiązek merytorycznego orzekania bez nieuzasadnionej zwłoki, którą już wywołał zaskarżony wyrok (art. 382 k.p.c. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji). Dlatego Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do obligatoryjnego merytorycznego orzekania przez Sąd drugiej instancji, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego.

kc